

"Hayatın lezzetini ve zevkini isterseniz, hayatınızı imân ile hayatlandırınız ve ferâizle zînetlendiriniz ve günahlardan çekinmekle muhâfaza ediniz." cümleinin geniş izahını yapar mısınız?

Bu dünya gölgeler âlemi; ahiret asıl...

Bu dünya fanilik âlemi; ahiret baki...

Bu dünya imtihan meydanı; ahiret saadet diyarı...

Bu dünya ahiretin tarlası; mahsüller orada alınacak...

Dünyanın mahiyetini böylece nazara aldığımızda, ondan bekleyeceğimiz lezzet ve zevk de "gölge zevk", "fani lezzet" olur. Gerçek zevk, ebedî olandır.

" Ahiret daha hayırlı ve bâkîdir." (A'lâ, 87/17)

İman hayata hayat olursa, yani hayatımız imanla nurlanır ve canlanırsa, o iman sayesinde kalbimizin, ruhumuzun alacakları zevk ve lezzetler de ayrı bir keyfiyet kazanır.

Üstadımız, **namazı "bu fani misafirhanede bakiyane bir sohbet"** olarak görüyor. Buna göre, bu fani dünyada da o asıllar âleminin zevklerinden bir nebze olsun tadabileceğimiz anlaşılır.

Bunun ilk adımı ve temel şartı imandır. İman ile insan kalbi, bütün Âlemlerin Rabbine teveccüh eder. Allah'ın kulu olmanın, Onun eseri, Onun sanatı ve bu dünyada Onun misafiri olmanın zevki, fani lezzetlerle kıyaslanmaz; bu zevk, gölge değildir, asıldır. Zira, bu zevk, günün birinde bir gölge gibi kaybolup gidecek olan bedenimize ait bir haz değil, baki olan ruhumuza mal olmuş ve onunla birlikte kabirde de ahirette de devam edecek bir lezzettir.

Üstat Hazretleri kalbin "**ayine-i Samed**" olduğunu ifade eder. **Samed**, "her şey Ona muhtaç O ise hiçbir şeye muhtaç değil" demektir. Bir çiçek de Allah'a muhtaçtır, bir böcek de. İnsan bedeni de bir yönüyle bunlara benzer, o da bütün bir kâinata muhtaçtır. Ama insan kalbi, **Samed** isminin en büyük, en derin ve en geniş aynasıdır. Zira, insan kalbi kâinat ve içindekilerle değil, onların yaratıcısına iman ile ve Onu anmakla tatmin olabilmektedir.

"Haberiniz olsun ki, Kalpler ancak Allah'ı zikirle tatmin olur" (Ra'd, 13/28)

ayet-i kerimesi bu gerçeğin en güzel ifadesidir.

Öyleyse gerçek zevk, Allah'a inanmak ve Onu anmakla insan kalbinde hasıl olan manevi haz ve ulvî lezzettir.

Allah Baki'dir, insanın kalbini ve ruhunu da baki kılmıştır. Ruh da Onun ihsanıyla bakidir. İşte imanın verdiği zevk, bu baki ruhun Baki olan Allah'a iman ile, Onun marifetinde yol almakla, Ona yaklaşırcı ameller işlemekle kazandığı zevklerdir.

Bu zevklerini çok önemli bir kısmı [On Birinci Söz](#)'de güzelce ortaya konulur. **“Senin hayatının gayelerinin icmalî dokuz emirdir.”** diye başlayan bölümde verilen dersleri, bu yönüyle, başlıklar halinde hatırlayalım:

- 1. Duygularımızla İlahi rahmet hazinelerinin nimetlerini tartıp külli şükretmenin zevki...**
- 2. Manevi cihazlarımızı kullanarak Esmâ-i İlahiyenin tecellilerini seyretmenin zevki...**
- 3. Ahsen-i takvimde en güzel ve mükemmel bir mahluk olarak kendimizi diğer mahlukların müşahedesine sunmanın zevki...**
- 4. Âlemlerin Rabbi olan Allah'a ubudiyet görevimizi yerine getirmenin zevki...**
- 5. Esmâ tecellileriyle süslenmiş ve mükemmelleşmiş bir mahluk olarak, özellikle namaz vakitlerinde, kendimizi Rabbimizin müşahedesine arz etmemizin zevki..**
- 6. Mahlukatın ibadetlerini, tespihlerini tefekkür etmenin zevki...**
- 7. Cüzi sıfatlarımızı vahid-i kıyası ittihaz ederek, Allah'ın külli sıfatlarını bilmenin zevki...**
- 8. Âlemdeki varlıkların Allah'ın birliğine olan delaletlerini okumanın ve anlamanın zevki...**
- 9. Aczimizi, fakrımızı ve noksanlığımızı iyi değerlendirerek Rabbimizin kudretini, kuvvetini, rahmetini tefekkür etmenin zevki...**

Bunların her biri, imanın insan kalbine tattırdığı çok büyük manevi lezzetlerdir.

Dersin devamında hayatın saadet içindeki kemaline geçilir ve şöyle buyrulur:

"Şimdi hayatının saadet içindeki kemâli ise: Senin hayatının âyinesinde temessül eden Şems-i Ezelî'nin envârını hissedip sevmektir. Zîşuur olarak Ona şevk göstermektir. Onun muhabbetiyle kendinden geçmektir. Kalbin gözbebeğinde aks-i Nurunu yerleştirmektir."

İmanın zevkine varmak, onu inkişaf ettirmek ve korumak için iki önemli esas vardır: **Salih amel ve takva.**

Dünya işlerinde başarılı olmanın da yolu bu esaslara uymaktan geçer. Yani, insan önce bir meseleyi gaye edinecek, sonra o gayesinin tahakkuku için olanca gücüyle çalışacak, ve ona zarar verecek yanlışlıklardan da bütün hassasiyetiyle sakınacaktır.

Salih amelin ölçüsü, Allah Resulünün (asm.) işlediği bütün güzel amelleri yapmaya çalışmak; **takvanın ölçüsü ise** bütün kötülüklerden onun (asm) sakındığı gibi sakınmaktır.

İşte, **"Hayatınızı imân ile hayatlandırınız ve ferâizle zînetlendiriniz ve günahlardan çekinmekle muhâfaza ediniz."** cümlesinde bu esaslar güzel bir şekilde ders verilmiştir. Bir hayat, iman ile kemale erer ve canlılık kazanırsa, onu hemen ibadet takip eder; "feraizle ziynetlendirmek", yani farzları işlemekle onu süslemek, daha da güzelleştirmek görevi başlar. Kazanılan bu nimetin kaybedilmemesi, bu süslerin bozulmaması, çirkinliğe dönüşmemesi için de takvaya, günahlardan çekinmeye ihtiyaç vardır.

Üstad'ın bu ifadesinde şöyle bir işaret de olabilir:

"Nasıl cansız bir cisim, hiçbir iş göremezse, iman ile gerçek manada canlılık kazanmayan bir hayat da manen ölü gibidir; ondan ne farzların işlenmesi beklenebilir, ne de günahlardan sakınılması."